

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ ТЕХНИЧАР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2026. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 4:
ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ПРИМЈЕНЕ

I – ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. Критични фактори успјеха би требали да имају (један одговор је тачан):**
 - a) Познате и поуздане особине мјерења
 - b) Могућност превентивних контрола
 - c) Контролне механизме обрада
 - d) Презизно дефинисање проблема
- 2. Функционалност између осталог обухвата следеће подкарактеристике (један одговор је тачан):**
 - a) Сигурност (security)
 - b) Зрелост (maturity)
 - c) Извршивост (operability)
 - d) Стабилност (stability)
- 3. Менаџер задужен за информационе технологије у пословној организацији би требало да посједује вјештине (један одговор није тачан):**
 - a) Добра познавање вештину управљања,
 - b) Добру способност комуникације
 - c) Добро разумевање како делује пословна организација и све њене организационе активности,
 - d) Добра психолошка знања и вештине везане за развој и увођење информационих система.
- 4. Улога управљачког (steering committee) у пословној организацији је да (један одговор је тачан):**
 - a) Одређује потребну брзину и волумен аутоматске обраде података у пословној организацији.
 - b) Координира све пристигле захтјеве за применом информационих технологија, из било ког организационог дела организације, посебно оних захтјева који се односе на информационе системе који су у реструктурирању или поновној изградњи.
 - c) Дефинише потребну динамику сигурносних преписа меморисаних података (back up) у пословној организацији
 - d) Да се стара о степену и начину коришћења Интернета за потребе пословне организације

- 5. Преглед услова студије изводљивости информационог система (један одговор није тачан):**
- a) Циљеви информационог система
 - b) Процјена вријемена и трошкова информационог система
 - c) Ограничења у развоју информационог система
 - d) Доступност резултата информационог система
- 6. Који од понуђених одговора везан за типове CASE алата није тачан :**
- a) Алати за аутоматско генерисање програмског кода,
 - b) Алат који у себе укључује криптографију
 - c) Алати за моделитрање података,
 - d) UML као софтверски алат,
- 7. Процес декомпозиције рачуноводствено-финансијских процеса значи (један одговор је тачан):**
- a) Припремање посебних приманотних синтетичких налога за сваки декомпоновани пословни процес,
 - b) Рашчлањавање и систематизовање пословних процеса према технолошком начину њиховог одвијања,
 - c) Формирање потпуно независне апликације главне књиге у складу са важећим законским прописима,
 - d) Формирање посебне независне апликације главне књиге у складу са међународним стандардима
- 8. Обавезни чиниоци пословања главне књиге су (један одговор није тачан):**
- a) Валуте
 - b) Кредити
 - c) Курсна листа
 - d) Контни оквир
- 9. Проширени чиниоци пословања главне књиге су (један одговор је тачан):**
- a) Организација,
 - b) Курсне листе,
 - c) Мјеста трошка,
 - d) АОП позиције,
- 10. Приликом обрачуна зарада потребно је одредијелити да одређени параметри, као што су процјенти и варијабле, морају ради заштите и функционалности одржавања (један одговор је тачан):**
- a) Ради заштите безбједности и приватности да буду саставни дио програма
 - b) Да буду разријешени функционалном комбинацијом (саставни дио програма и независни од програма), на основу детаљне процјене пројектаната
 - c) Да буду урађени у складу са важећим позитивним законским прописима
 - d) Да буду независни од софтверског програма и повјерени кориснику на одржавање

- 11. Технологија B2C (Business to Business) пословање ка пословању захтјева (један одговор је тачан):**
- a) Обавезну прецизну законску регулативу
 - b) Технологију базирана на Интернет окружењу
 - c) Размјена електронске поште (e-mail),
 - d) Квалитетну и моћну хардверску опрему
- 12. Видови крађа онлине идентитета укључују (један одговор је тачан);**
- a) Човјек у средини - MITM (Man-In-The-Middle) напада
 - b) Криптографију лозинке
 - c) Крађу рачунара
 - d) “Позајмљивање” лозинке
- 13. У анализи свјетске праксе и присутне литературе, идентификована су три основна типа корпорацијских зборника моралних кодекса (један одговор није тачан):**
- a) Зборник етике, - обрачун вриједности и принципа који дефинишу сврху једне пословне организације,
 - b) Зборник праксе - који води пословне процесе и омогућава директно одлучивање и
 - c) Зборник прописаних правила који прописује методе квалитетног руковођења људима у пословној организацији
 - d) Зборник понашања или владања - који прописује или забрањује нека понашања. У пракси, корпорације нагињу да користе различити микс свих ових типова зборника, унутар различитих пословних ситуација.
- 14. У информационом систему који се заснива на употреби рачунара, информациона технологија се најтачније може разумјети као (један одговор је тачан):**
- a) скуп извјештаја које менаџмент користи за доношење одлука
 - b) рачуноводствени софтвер који сам по себи замјењује потребу за контролама
 - c) технолошка основа која омогућава прикупљање, обраду, чување и дистрибуцију података
 - d) организациона процедура којом се одобравају пословне трансакције
- 15. Приликом увођења новог рачуноводственог информационог система, кориснички захтјеви су добро дефинисани онда када (један одговор је тачан):**
- a) добављач софтвера самостално одреди све потребне функционалности
 - b) менаџмент одабере систем који користи највећи број других предузећа
 - c) ИТ одјелење прво купи хардвер, а затим се прилагођавају рачуноводствене процедуре
 - d) пословни процеси, подаци, контроле, извјештаји и одговорности корисника буду јасно описани
- 16. Код имплементације интегрисаног пословног система ERP (Enterprise Resource Planning), један од важних ризика је да организација (један одговор је тачан):**
- a) превише рано укључи кориснике система из рачуноводства и других пословних функција у дефинисање потреба
 - b) инсистира на документовању пословних процеса прије конфигурације система
 - c) пренесе постојеће лоше процесе у нови систем без анализе и унапређења
 - d) проведе обуку корисника прије пуштања система у продукциони рад

- 17. Квалитетан рачуноводствени софтвер, поред функционалности за књижење, треба да обезбиједи (један одговор је тачан):**
- a) могућност накнадних корекција кроз одобрене поступке и евидентирање промјена
 - b) једноставно корисничко окружење и бржи унос пословних трансакција
 - c) флексибилно подешавање шифарника, образаца и извјештаја за овлаштене кориснике
 - d) ревизијски траг, контролу приступа, поузданост обраде и одговарајућу документацију
- 18. Апликациона контрола у рачуноводственом софтверу најбоље је илустрована примјером када систем (један одговор је тачан):**
- a) дозвољава књижење и без унесеног датума документа
 - b) омогућава свим корисницима приступ свим модулима ради ефикасности
 - c) не дозвољава књижење трансакције ако нису попуњена обавезна поља и одобрени елементи налога
 - d) аутоматски брише неусклађене ставке након завршетка мјесеца
- 19. Основна сврха *backup/recovery* рјешења, односно рјешења за сигурносно копирање и опоравак података, јесте да организација (један одговор је тачан):**
- a) смањи ризик од губитка важних пословних докумената кроз редовно архивирање
 - b) може обновити податке и наставити рад након грешке, инцидента или кvara
 - c) омогући чување старијих извјештаја и евиденција за каснију провјеру
 - d) једноставније премјешта податке између различитих рачунара, сервера и апликација
- 20. Повјерљивост, интегритет и доступност представљају основне циљеве (један одговор је тачан):**
- a) пројектовања корисничког интерфејса
 - b) електронске трговине
 - c) сигурности информација и информационих система
 - d) обрачуна амортизације у рачуноводственом софтверу
- 21. У систему дигиталног потписа који користи јавни и тајни, односно приватни кључ, исправно је разумјети да (један одговор је тачан):**
- a) оба кључа су међусобно повезана, али се користе за исте поступке провјере идентитета корисника
 - b) јавни кључ се користи унутар организације, а тајни кључ користи сертификацијско тијело
 - c) тајни кључ потврђује идентитет сертификацијског тијела, а јавни кључ служи за архивирање документа
 - d) тајни кључ се користи за потписивање, а јавни кључ за провјеру потписа
- 22. XBRL (eXtensible Business Reporting Language) у финансијском извјештавању првенствено омогућава (један одговор је тачан):**
- a) заштиту рачунара од злонамјерног софтвера
 - b) замјену рачуноводствених стандарда техничким правилима
 - c) стандардизовано електронско означавање, размјену и обраду финансијских извјештаја
 - d) аутоматско одобравање свих финансијских извјештаја без ревизије

23. Интерна ИТ ревизија у организацији има задатак да (један одговор је тачан):

- a) преузме свакодневно администрирање корисничких налога
- b) развија нове функционалности рачуноводственог софтвера
- c) замијени екстерну финансијску ревизију у потпуности
- d) процијени ризике, контроле, поузданост и сигурност информационих система и електронских евиденција

24. Електронско пословање је шири појам од електронске трговине зато што обухвата (један одговор је тачан):

- a) електронску продају производа и услуга купцима путем интернета, уз електронску наплату
- b) кориштење веб странице и електронског каталога као подршке продаји
- c) дигиталну подршку пословним процесима, сарадњи, комуникацији и трансакцијама с различитим учесницима
- d) размјену наруџби, фактура и информација с купцима и добављачима путем дигиталних канала

25. Примјена вјештачке интелигенције и Big Data модела, односно анализе великих скупова података, у рачуноводству и ревизији најпотпуније може помоћи у (један одговор је тачан):

- a) бржој припреми стандардних извјештаја и смањењу дијела ручне обраде података
- b) препознавању трендова у пословању и изради аналитичких прегледа за менаџмент
- c) откривању неуобичајених образаца, анализи великих скупова података и подршци одлучивању
- d) допуни постојећих ревизијских поступака кроз избор трансакција које захтијевају додатну пажњу

Есеј број . 1 – Безбједност и законски захтјеви

Изабрани сте одлуком генералног менаџера у тим који би требало да дефинише поступак постављања управљања идентитетом корисника информационог система

Да би то урадили на квалитетан начин требало би да припремите материјал који дефинише:

1. *Управљање ризиком*
2. *Проблем безбједности*
3. *Основни елементи политике безбједности*
4. *Начини он-онлине крађе идентитета*
5. *Неке од последица крађе идентитета укључују следеће:*
6. *Десет тачака као приручник за заштиту онлине корисничког идентитета*

Одговор:

Есеј 2 – Имплементација рачуноводственог информационог система

Привредно друштво средње величине користи више неповезаних апликација за главну књигу, помоћне књиге, складишно пословање и финансијско извјештавање. Дио података се преноси ручно, извјештаји се припремају у табеларним датотекама, а приступ апликацијама није јасно повезан с радним мјестима и овлаштењима корисника. Менаџмент планира увођење интегрисаног рачуноводственог информационог система који треба омогућити аутоматизацију књижења, поузданије извјештавање, бољу контролу приступа, ревизијски траг и сигурносне копије података.

Објасните:

- 1. Функционалне захтјеве које треба дефинисати за главну књигу, помоћне књиге и извјештавање**
- 2. Контроле које треба уградити у систем ради поузданости уноса, обраде и извјештавања**
- 3. Како треба уредити корисничка права и раздвајање дужности**
- 4. Које кораке треба провести у имплементацији, тестирању и прихватању система**
- 5. Које ризике треба пратити након пуштања система у рад**

Рјешење:

